

JURIDISCHE (ON)MOGELIJKHEDEN CIRCULAIRE AMBACHTSCENTRA

30 maart 2023

Merel Copier en Yasemin Demirci

Hekkel

man advocaten | notarissen

**DUIDELIJK
HEKKELMAN.**

CIRCULAIR AMBACHTSCENTRUM ALS ICOONPROJECT

- De circulaire economie is geen *nice to have*, maar een *need to have*, aldus het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 (NCPE)
- Het circulaire ambachtscentrum is opgenomen als icoonproject in het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2019 – 2023 van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- De ambitie is dat er in 2030 een **landelijk dekkend netwerk** is van circulaire ambachtscentra

WAT IS EEN CIRCULAIR AMBACHTSCENTRUM

De definitie van een 'circulair ambachtscentrum' is als volgt vastgelegd in het NCPE:

"Een circulair ambachtscentrum is een locatie of netwerk waarin partijen zoals milieustraten, kringloopwinkels, reparatiespecialisten, onderwijs en het sociale domein samenwerken aan het verminderen van afvalstromen en het realiseren van hoogwaardig product- en materiaalhergebruik."

- Mensen werken vanuit verschillende invalshoeken aan product- en materiaalgebruik en reparatie
- Streven = door het verbinden van een kringloopwinkel, een reparatiewerkplaats, een milieustraat, het sociaal domein en onderwijs wordt (zoveel mogelijk) voorkomen dat producten en materialen onnodig bij het afval terechtkomen

COMPLEXE JURIDISCHE MATERIE

- Verschillende juridische invalshoeken, o.a.:
 - Ruimtelijke ordening en milieurecht
 - Afvalstoffenrecht
 - Aanbestedingsrecht, staatssteun en Wet Markt & Overheid
 - Civielrechtelijke regelgeving

HANDREIKING

- Handreiking juridische aspecten van een circulair ambachtscentrum
- In opdracht van NVRD, RWS, Stichting Repaircafé en Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland
- Verschillende specialisten van Hekkelman Advocaten (Team Afval & Recycling) werken op dit moment aan de Handreiking
- Input?

PUBLIEKRECHTELIJKE ASPECTEN VAN REALISATIE AMBACHTSCENTRUM

PUBLIEKRECHTELIJKE ASPECTEN VAN REALISATIE AMBACHTSCENTRUM

- Ruimtelijk en milieuspoor
- Bestemmingsplan
 - Goede ruimtelijke ordening
 - Belastende en gevoelige functies op één plek

AFVALSTOFFENRECHT

WAT IS AFVAL?

GEVOLGEN KWALIFICATIE AFVAL

- Administratieve en financiële verplichtingen
- Hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer van toepassing
 - Voorschriften over inzamelaars, vervoerders, handelaren en bemiddelaars in afval
- Algemene regels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer
 - Specifiek voor afval, maar denk ook aan andere milieuregels zoals geluid en stof
 - Meldplicht, algemene zorgplichtbepaling, bepalingen over doelmatig beheer van afvalstoffen en evt. voorschriften specifieke afvalstromen
- In sommige gevallen omgevingsvergunning milieu of OBM vereist
 - Zie voor omgevingsvergunning milieu categorie 28.10 van bijlage I van het Bor
 - Zie voor OBM artikel 2.2a van het Bor

WAT IS AFVAL?

- Definitie 'afvalstof' is opgenomen in artikel 1.1 lid 1 van de Wet milieubeheer

"alle stoffen, mengsels of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen"

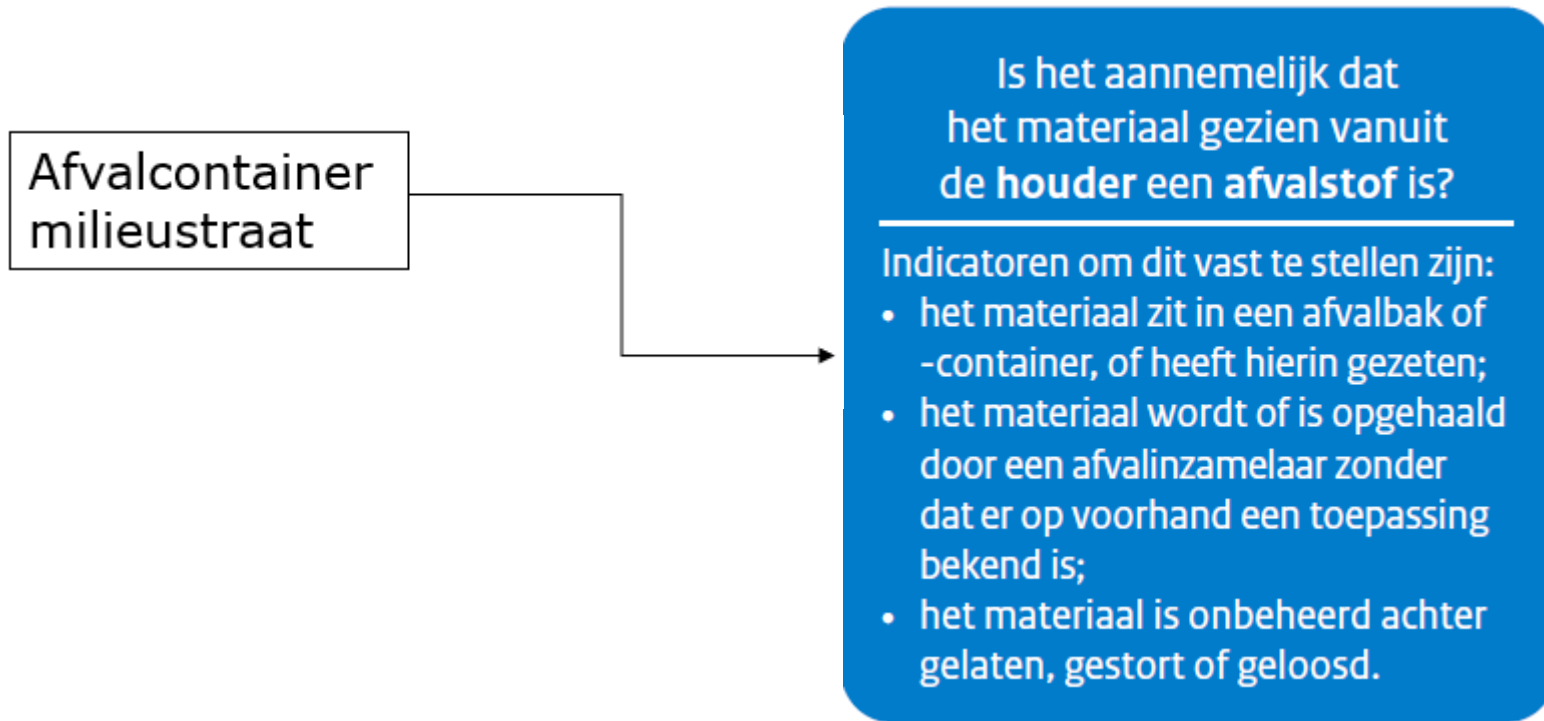
- Deze definitie is overgenomen uit artikel 3 lid 1 van de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG) en kent een **ruim toepassingsbereik**
- Of een stof, mengsel of een voorwerp daadwerkelijk als een afvalstof kwalificeert, hangt af van het gedrag van de houder hiervan

WAT IS AFVAL?

- Of iets als afval kwalificeert, hangt af van het gedrag van de houder hiervan
- Bepalend voor de vraag of er sprake is van een afvalstof, is de vraag wanneer er sprake is van een 'ontdoen' hiervan
- Het 'zich ontdoen van' is niet wettelijk gedefinieerd
- Beoordeling van geval tot geval

WAT IS AFVAL?

Schema 'Toetsingskader Afvalstof of product' uit Leidraad afvalstof of product (versie 1.2) geeft een aantal indicatoren:

Bron figuur: Leidraad afval of product (versie 1.2), p. 14

WANNEER IS IETS GEEN AFVAL (MEER)?

- Een materiaal wordt niet (langer) als afvalstof aangemerkt in de volgende drie gevallen:
 1. Voortgezet gebruik
 2. Bijproduct (artikel 1.1 lid 6 Wet milieubeheer)
 3. Einde-afvalstatus (artikel 1.1 lid 8 Wet milieubeheer)

VOORTGEZET GEBRUIK

- Materiaal wordt overgedragen, maar de houder 'ontdoet' zich hier niet van
- Er komt betekenis toe aan de intentie van de houder en de waarde die de houder aan het materiaal hecht

Vergelijk AbRS 20 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:543 (*huiskamerinzameling*):

- Betrokkene geeft de goederen veelal vanuit een *affectieve gedachte* en *met het oogmerk* dat deze worden hergebruikt af → geen sprake van een last, waarvan de betrokkene zich ontdoet of moet ontdoen
- Het afgiftepunt wordt bemand en de aangeboden goederen worden onmiddellijk geïnspecteerd en niet herdraagbare kleding en schoeisel worden niet geaccepteerd → selectieve inname
- Geaccepteerde kleding en schoeisel worden in een container vervoerd naar een centraal inzamelpunt, van waaruit deze verder worden gedistribueerd naar kledingbanken, tweedehands winkels en kringloopwinkels → aanbieden voor hergebruik

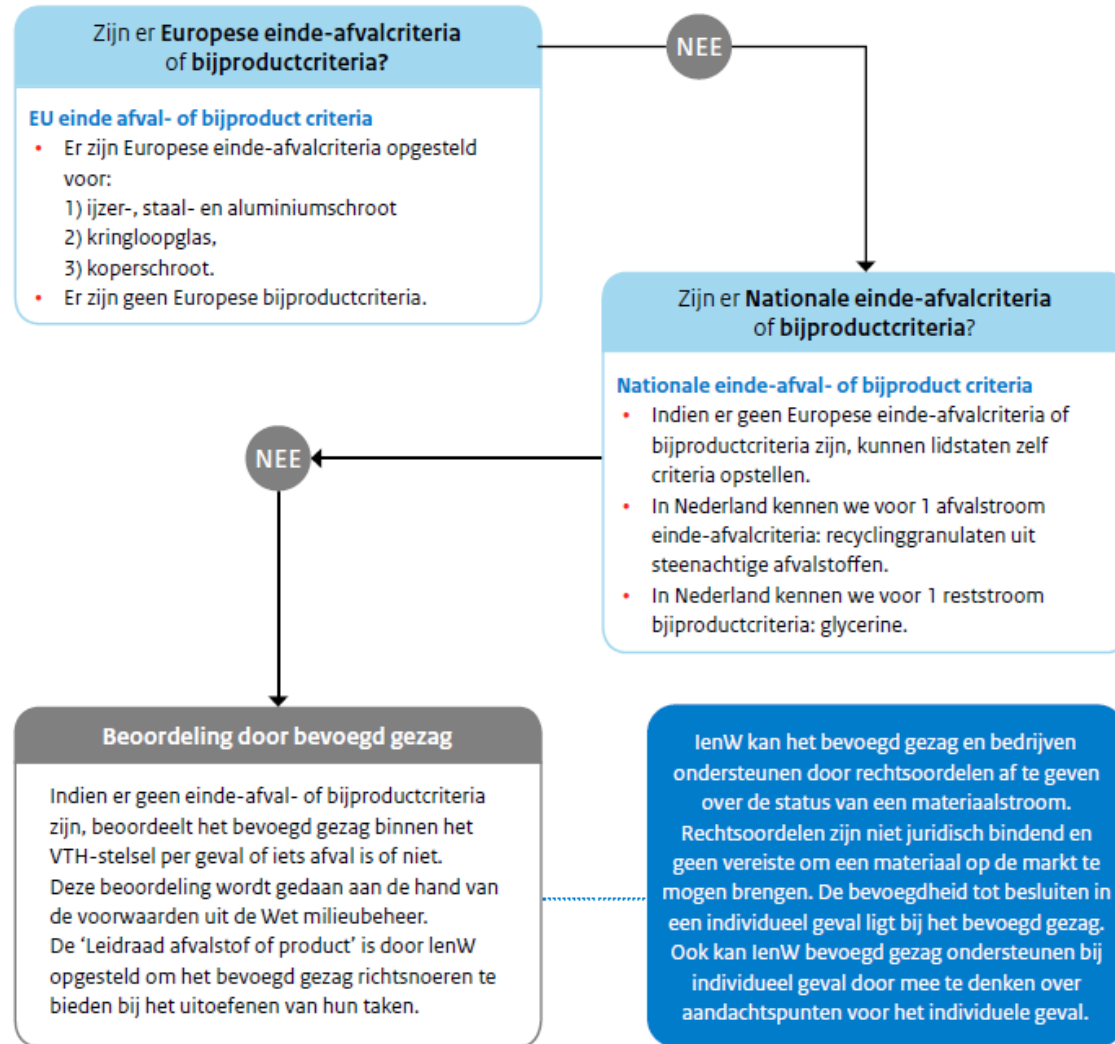
EINDE-AFVALSTATUS

- Materiaal is gezien vanuit de houder afval
- De einde-afvalstatus is geregeld in artikel 1.1 lid 8 van de Wet milieubeheer

8. Afvalstoffen die **een behandeling van recycling of andere nuttige toepassing** hebben ondergaan, worden niet langer als afvalstoffen beschouwd, indien zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a. de stoffen, mengsels of voorwerpen zijn **bestemd om te worden gebruikt voor specifieke doelen**;
- b. er is **een markt** voor of vraag naar de stoffen, mengsels of voorwerpen;
- c. de stoffen, mengsels of voorwerpen voldoen aan de **technische voorschriften** voor de **specifieke doelen** en aan de **voor producten geldende wetgeving en normen**; en
- d. het gebruik van de stoffen, mengsels of voorwerpen heeft over het geheel genomen **geen ongunstige effecten voor het milieu of de menselijke gezondheid**.

Figuur 4 – Einde-afvalcriteria of bijproductcriteria

Bron figuur: Leidraad afval of product (versie 1.2), p. 35

**VRAGEN/OPMERKINGEN
/INPUT VOOR DE HANDREIKING?**

Merel Copier

m.copier@hekkelman.nl

Yasemin Demirci

y.demirci@hekkelman.nl

Advocatuur Nijmegen

Prins Bernhardstraat 1

6521 AA Nijmegen

advocatuur@hekkelman.nl

024 - 382 83 84

Notariaat Nijmegen

Oranjesingel 41

6511 NN Nijmegen

notariaat-nijmegen@hekkelman.nl

024 - 382 84 86

Notariaat Arnhem

Sickeszplein 1

6821 HV Arnhem

notariaat-arnhem@hekkelman.nl

026 - 377 71 11